

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

obowiązująca w
Żłobku „Krasnal” w Kołobrzegu

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	2
II. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą.....	5
III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	7
IV. Zasady bezpiecznej realizacji personel-dziecko.....	8
V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.....	10
VI. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka ?.....	12
VII. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego: 14	
VIII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w Żłobku przez pracownika Żłobka:.....	15
IX. Procedura Niebieskiej Karty.....	17
X. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich.....	18
Załącznik nr 1 – Oświadczenie pracownika.....	19
Załącznik nr 2 – Karta interwencji.....	20
Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta.....	21

I. Wprowadzenie

Mając na uwadze, że dziecko, ze względu na swoją zależność od osób dorosłych oraz ograniczone możliwości samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb wymaga szczególnej troski i ochrony ze strony dorosłych. Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Żłobka „Krasnal” w Kołobrzegu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb. Pracownicy Żłobka traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników oraz rodziców. Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że nasza jednostka zawsze będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu dzieci.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w naszej jednostce dokumentami: Statutem, Polityką Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- ❖ Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- ❖ Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204 ze zm.)
- ❖ Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- ❖ Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
- ❖ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2121)

Standardy Ochrony Dzieci obejmują następujące obszary:

- ❖ edukację wszystkich pracowników oraz innych osób wykonujących obowiązki w żłobku w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci;
- ❖ procedury zgłaszania podejrzenia krzywdzenia dzieci i podejmowania interwencji;
- ❖ monitoringu, ewaluacji i sprawozdawczości z zakresu stosowania standardów ochrony dzieci.

Objaśnienie terminów

Dokument reguluje procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje w sposób określony procedurami postępowania. Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- ❖ **krzywdzeniu dziecka** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka. Krzywdzenie dzieci to również beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:
  - **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.
  - **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką oraz z użyciem przedmiotów, klaps, itp.
  - **przemoc seksualna** - wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, itp.
  - **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie dla swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itp.
  - **zaniedbanie** - głodzenie, nie dostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, nie zgłaszanie się z dzieckiem do lekarza, gdy tego wymaga, brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, nie dopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jakie ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby, itp.
  - **alienacja rodzicielska** - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, separowanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, eliminowanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- ❖ **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną i ekonomiczną, naruszające prawa i dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną oraz wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym i psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie i krzywdę,
  - ograniczające i pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych oraz możliwości podjęcia pracy i uzyskania samodzielności finansowej,
  - istotnie naruszające prywatność tej osoby i wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia oraz udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

- ❖ **pracowniku**– należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w Żłobku „Krasna” w Kołobrzegu na podstawie umowy o pracę;
- ❖ **dziecku** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- ❖ osobie odpowiedzialnej za Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dzieci przed krzywdzeniem zwanym również **koordynatorem** – należy przez to rozumieć pracownika wyznaczonego przez Dyrektora, sprawującego nadzór nad realizacją wewnętrznych procedur ochrony dzieci przed przemocą;
- ❖ **zespół interwencyjny** – należy przez to rozumieć zespół powołany przez Dyrektora w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, w którego skład mogą wejść: Pielęgniarka i Opiekunka.
- ❖ **rodzicu** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych, w tym na podstawie orzeczenia sądu, w szczególności rodzic zastępczy.

II. Dotychczasowe działania, które przyniosły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą

Ochrona dzieci przed przemocą w żłobku jest niezwykle ważnym zadaniem, a działania przez nas podejmowane przynoszą pozytywne efekty w tej dziedzinie:

♥ Edukacja i świadomość:

- Programy edukacyjne dla personelu, rodziców i dzieci na temat przemocy, jej negatywnych skutków oraz jej zapobieganiu;
- Warsztaty dla pracowników dotyczące rozpoznawania oznak przemocy i skutecznych sposobów jej zapobiegania.

♥ Wdrażanie polityki Żłobka:

- Wprowadzenie jasnej i skutecznej polityki jednostki dotyczącej przemocy oraz procedur zgłaszania incydentów i reagowania na nie;
- Określenie standardów postępowania w przypadku zachowań agresywnych;
- Stosowanie Standardów opieki sprawowanej na dziećmi w wieku do lat 3 dotyczących pracy z dziećmi, ich bezpieczeństwa, organizacji pracy, rozwoju i bezpieczeństwa personelu zatrudnionego w żłobku oraz współpracy opiekunek z rodzicami.

♥ Monitoring i nadzór:

- Regularne obserwacje i oceny zachowań dzieci w żłobku w celu wykrywania potencjalnych problemów;
- Monitorowanie pracy personelu pod kątem przestrzegania zasad bezpieczeństwa i zapobiegania przemocy.

♥ Doradztwo:

- Dostęp do specjalistycznego wsparcia psychologicznego dla dzieci doświadczających przemocy lub agresji;
- Doradzanie rodzicom, opiekunom i dzieciom w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

♥ Zasada "zerowej tolerancji":

- Wdrożenie zasady "zerowej tolerancji" wobec przemocy i agresji, oznaczające reagowanie i rozwiązywanie wszelkich incydentów.

♥ Włączenie rodziców:

- Aktywne zaangażowanie rodziców w życie żłobka i ich edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- Organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców na temat znaczenia przyjaznego i bezpiecznego środowiska wewnętrznego.

♥ Współpraca z lokalnymi władzami i organizacjami:

— Współpraca z lokalnymi organami nadzoru i innymi instytucjami, które mogą pomóc w zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom.

♥ **Kreowanie pozytywnego środowiska:**

- Stworzenie atmosfery opartej na szacunku i współpracy oraz rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny.
- Promowanie pozytywnych relacji między dziećmi i dorosłymi.

Wdrożenie w/w działań przynosi pozytywne efekty w ochronie dzieci przed przemocą w żłobku, poprawiając ich bezpieczeństwo i rozwój. Skuteczność tych działań podlega ciągłemu monitorowaniu i dostosowywaniu do zmieniających się potrzeb i sytuacji.

W żłobku „Krasnal” w Kołobrzegu funkcjonują również procedury, które mają wpływ na standardy bezpieczeństwa dziecka w placówce:

- ❖ procedury zapobiegania wypadkom podczas pobytu dzieci w żłobku, a także rozprzestrzenianiu się chorób wśród dzieci oraz personelu zatrudnionego w żłobku;
- ❖ procedury postępowania w razie wypadku dziecka;
- ❖ procedury określające zasady pobytu w żłobku, w tym zasady przyprawadzania i odbioru dzieci z placówki,
- ❖ procedury postępowania w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka przez rodziców lub osoby sprawujące opiekę w instytucji opieki, na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów.

III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Żłobek „Krasnal” w Kołobrzegu zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi. Podczas rekrutacji pracowników żłobek żąda od nich następujących informacji:

- ❖ Wykształcenie,
- ❖ Kwalifikacje zawodowe,
- ❖ Przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata.

Żłobek „Krasnal” w Kołobrzegu może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Nie podanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem oraz opieką nad małoletnimi żłobek jest zobowiązany sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Jednym z wymogów zatrudnienia pracowników w żłobku jest tzw. niekaralność karna. Pracownik nie może być skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne. W związku z tym, jeszcze przed zatrudnieniem dyrektor żąda od pracownika przedstawienia zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy. Takiej konieczności nie ma tylko wtedy, gdy pracownik jest ponownie zatrudniany w tej samej jednostce, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy.

Każdy przyjmowany pracownik do Żłobka „Krasnal” w Kołobrzegu zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami. Znajomość i akceptacja tych zasad są potwierdzone przez przyszłego pracownika podpisanym oświadczeniem, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszych Standardów.

IV. Zasady bezpiecznej realizacji personel-dziecko

Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez personel żłobka jest promowanie dobra dziecka i jego najlepszego interesu. Personel traktuje każde dziecko z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Absolutnie niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel w pełni przestrzega obowiązującego prawa, wewnętrznych przepisów placówki oraz swoich kompetencji w celu osiągnięcia tych celów. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników oraz stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone podpisanymi oświadczeniami.

Pracownicy żłobka „Krasnal” w Kołobrzegu zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec dziecka jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.

Pracowniku! Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi:

- ❖ W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
- ❖ Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- ❖ Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- ❖ Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- ❖ Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- ❖ Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- ❖ Nie wolno Ci komentować ani przekazywać informacji na temat dziecka, szczególnie w jego obecności.

Działania z dziećmi:

- ❖ Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- ❖ Unikaj faworyzowania dzieci.

- ❖ Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych i seksualnych ani składać mu propozycji w nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- ❖ Nie wolno Ci utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunku dzieci, jeśli dyrektor nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał na to zgody rodziców.
- ❖ Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- ❖ Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka oraz rodziców. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka oraz jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności, prowadzącej do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarunków związanych ze świętami w roku szkolnym np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- ❖ Wszystkie ryzykowane sytuacje, które obejmują zauroczenie dziecka przez opiekuna lub pracownika (pozostały personel) muszą być raportowane dyrektorowi. Jeśli jesteś świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych (zaangażowanych w sytuację).

Kontakt fizyczny z dziećmi:

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu. Działanie to wynika z potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

- ❖ Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek inny sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- ❖ Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- ❖ Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- ❖ Nie angażuj się w takie aktywności jak udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- ❖ Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużyć i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo, aby pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- ❖ Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem

jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postępuj zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

- ❖ W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z placówki. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

Żłobek „Krasnal” w Kołobrzegu zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Żłobek, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku. Pomoc udzielana dziecku i jego rodzinie jest dokumentowana. Żłobek przestrzega przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, m.in. poprzez:

- ♥ wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo danych – Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
- ♥ szkolenia pracowników z zakresu ochrony danych osobowych dzieci i ich rodziców;
- ♥ odpowiednie zabezpieczenia techniczne i organizacyjne dokumentacji, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej;
- ♥ określenie jasnych zasad ujawniania zawartych w dokumentacji informacji instytucjom trzecim (sądom, prokuraturze, zespołom interdyscyplinarnym).

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą w obec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujących różne grupy etniczne.

Żłobek uzyskuje pisemne zgody rodziców/opiekunów prawnych na robienie dzieciom zdjęć oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej żłobka. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, respektujemy ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalamy z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie może zidentyfikować dziecko, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Przyjęte rozwiązanie nie jest wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie jest rejestrowany.

VI. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka ?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy. Jednak jeśli symptom się powtarza, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem dziecka.

Zareaguj, gdy:

- ❖ dziecko jest głodne,
- ❖ dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, a obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- ❖ dziecko boi się rodzica/opiekuna prawnego, boi się przed powrotem do domu,
- ❖ dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- ❖ dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,

Zwróć uwagę, gdy:

- ❖ rodzic/opiekun prawny podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje oraz odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka,
- ❖ rodzic/opiekun prawny odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka,
- ❖ rodzic/opiekun prawny mówi o dziecku w sposób negatywny, stale obwinia, poniża i strofuje dziecko, np.: używając określeń: „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”,
- ❖ rodzic/opiekun prawny poddaje dziecko surowej dyscyplinie, jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko,
- ❖ rodzic/opiekun prawny nie interesuje się losem dziecka i jego problemami,
- ❖ rodzic/opiekun prawny często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko,
- ❖ rodzic/opiekun prawny jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- ❖ rodzic/opiekun prawny zachowuje się agresywnie,
- ❖ rodzic/opiekun prawny ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- ❖ rodzic/opiekun prawny nie ma świadomości potrzeb dziecka oraz je neguje,
- ❖ rodzic/opiekun prawny faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- ❖ rodzic/opiekun prawny przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem, np. podczas zabawy,
- ❖ rodzic/opiekun prawny nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Jak rozmawiać z dzieckiem krzywdzonym ?

- ♥ Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy.
- ♥ Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji dziecka – usiądź lub przykucnij.
- ♥ Używaj języka zrozumiałego dla dziecka.
- ♥ Okazuj dziecku empatię, szacunek, akceptację i zrozumienie.
- ♥ Bądź cierpliwy – dziecko może zaprzeczać prawdzie.

- ♥ Nie naciskaj na dziecko – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.
- ♥ Unikaj naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- ♥ Okaż zrozumienie, że nie łatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny.
- ♥ Pochwal za odwagę podjęcia rozmowy, tj. nie za treść rozmowy, lecz za odwagę mówienia.
- ♥ Bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach.
- ♥ Nazwij przemoc przemocą i pokaż dziecku, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły.
- ♥ Wesprzyj dziecko i utwierdź w przekonaniu, że nie jest jedyne w tym, co je spotkało. Powiedz, że wiele dzieci przeżywa podobne problemy.
- ♥ Wyjaśnij dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj jak trudna jest sytuacja dziecka ze względu na:
  - wstyd,
  - poczucie winy,
  - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
  - tajemnicę,
  - lojalność wobec sprawcy przemocy.

VII. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego

W przypadku podejrzenia przez pracownika żłobka lub pozostały personel, że dziecko jest krzywdzone, pracownik lub pozostały personel mają obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi żłobka, a na jego prośbę sporządzić notatkę służbową.

- ❖ Dyrektor żłobka organizuje spotkanie z rodzicami dziecka, u którego podejrzewa krzywdę informując o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczy opiekunka dziecka.
- ❖ W trakcie rozmowy dyrektor żłobka informuje rodziców dziecka o dostępnych możliwościach objęcia rodziny wsparciem oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego (procedura Niebieska Karta) w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i powiązanej z nim interwencji.
- ❖ Po poinformowaniu rodziców, dyrektor żłobka zawiadamia powyższe instytucje.
- ❖ Dalszy tok postępowania leży w kompetencji w/w instytucji.
- ❖ Dyrektor żłobka lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu sporządza notatkę z przebiegu rozmowy z rodzicami oraz ze wszystkich podjętych działań.
- ❖ W przypadku stwierdzenia braku zasadności podejrzenia krzywdzenia dziecka, dyrektor żłobka lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu sporządza notatkę o zakończeniu procedury interwencyjnej. Zaleca się dalszą obserwację sytuacji dziecka.
- ❖ Pielęgniarka lub opiekunka dziecka opracowuje plan pomocy dziecku.
- ❖ Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
  - podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
  - wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
  - skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
- ❖ Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom z zaleceniem współpracy w jego realizacji.

W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor żłobka powołuje zespół interwencyjny.

- ❖ Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, spełniając wyżej wymienione wymogi na podstawie opisu sporządzonego przez opiekuna dziecka. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom z zaleceniem współpracy w jego realizacji.

Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszych standardów. Kartę załącza się do karty informacyjnej dziecka. Wszyscy pracownicy żłobka i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o zgłoszeniu krzywdzenia dziecka zobowiązane są do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

W przypadku wniosku o udzielenie informacji o dziecku osobom/instytucjom do tego uprawnionym zgodnie z właściwymi przepisami, tj. sądu rodzinnego, ośrodka pomocy społecznej, policji, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, dyrektor żłobka zobowiązany jest do przygotowania informacji o dziecku z uwzględnieniem wskazanych we wniosku obszarów opieki i współpracy z rodzicami.

VIII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w żłobku przez pracownika żłobka

- ❖ Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez pracownika żłobka zgłasza problem dyrektorowi.
- ❖ Dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z opiekunem, rodzicem. Pielęgniarka w trakcie zajęć z pokrzywdzonym dzieckiem stara się zyskać zaufanie dziecka, aby dowiedzieć się jak najwięcej o zaistniałej sytuacji oraz o odczuciach samego dziecka. Przeprowadzana jest także rozmowa z ewentualnymi świadkami zdarzenia, zarówno dorosłymi, jak i dziećmi przekazując jasny komunikat, że dzieci są chronione i nikt nie może wyrządzać im krzywdy:
  - włączanie w rozmowę wyjaśniającą opiekuna,
  - ustalenie stanu faktycznego i stwierdzenie, że nastąpiło naruszenie godności osobistej dziecka,
  - po czynnościach wyjaśniających stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej opiekuna, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani,
  - wszystkie czynności wykonywane w ramach wewnętrznego postępowania są protokołowane (składają się z wyjaśnień uczestników postępowania).
- ❖ W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra dziecka, dyrektor ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.
- ❖ Zawiadomienie rzecznika dyscyplinarnego nie musi być pisemne, dozwolona jest także forma telefoniczna oraz elektroniczna. W treści takiego zawiadomienia warto szczegółowo opisać zdarzenie, na podstawie którego dyrektor wysnuł podejrzenie popełnienia przez pracownika przewinienia dyscyplinarnego.

Procedury działań w przypadku skarg związanych z podejrzeniem krzywdzenia dzieci przez pracowników żłobka, zgłaszanych przez rodziców:

- ❖ Skargi mogą być wnoszone pisemnie, za pomocą poczty elektronicznej, a także ustnie, z zastrzeżeniem, że jeżeli skarga jest zgłaszana ustnie przez rodzica to zostanie sporządzona notatka. Notatka musi być podpisana przez wnoszącego skargę i przyjmującego zgłoszenie, zawierać datę przyjęcia skargi, imię, nazwisko i adres zgłaszającego oraz opis treści sprawy.
- ❖ Procedura działań w przypadku skarg zgłaszanych przez rodziców/opiekunów prawnych w związku z podejrzeniem krzywdzenia dzieci przez pracowników żłobka obejmuje następujące czynności:

- Rozmowa dyrektora z rodzicem/opiekunem prawnym powinna odbywać się w obecności osoby odpowiedzialnej za niniejsze standardy;
  - Po otrzymaniu skargi zostaje uruchomiona procedura, której celem jest wyjaśnienie zdarzenia;
  - O wszczęciu procedury należy poinformować rodzica/opiekuna prawnego;
  - W żłobku odbywa się spotkanie dyrektora, osoby wyznaczonej za standardy i opiekunów sprawujących opiekę nad dzieckiem w danej grupie. Na prośbę dyrektora żłobka w spotkaniu może wziąć udział inna osoba posiadająca wiedzę na temat krzywdzenia dziecka. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji dziecka i zasadności skargi oraz wypracowanie sposobu postępowania w tym konkretnym przypadku. Ze spotkania sporządza się protokół;
  - Po uzgodnieniu wspólnego stanowiska w sprawie skargi i dokonanej ocenie zasadności skargi i strategii postępowania, dyrektor żłobka ustala dogodny dla obu stron termin spotkania z rodzicem/opiekunem prawnym celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. W spotkaniu powinni uczestniczyć: ze strony dziecka - rodzice/opiekunowie prawni, ze strony żłobka - dyrektor i pielęgniarka, a w razie potrzeby inna osoba posiadająca wiedzę na temat krzywdzenia dziecka;
  - Podczas spotkania należy zaproponować rodzicom/opiekunom prawnym konsultację w niezależnej rejonowej poradni psychologiczno-pedagogicznej, u lekarza, bądź w innej instytucji w celu zdiagnozowania zgłaszanego problemu przez bezstronnego specjalistę;
  - Ze spotkania sporządza się protokół, który podpisują uczestnicy. W protokole powinny znaleźć się ustalenia o konieczności pisemnego poinformowania żłobka przez rodziców/opiekunów prawnych o wynikach ekspertyzy, opinii, badania itp.
  - W przypadku braku informacji zwrotnej o działaniach rodziców/opiekunów prawnych w tej sprawie, sprawa traktowana jest za zamkniętą, o czym żłobek informuje pisemnie zainteresowanych;
  - W przypadku stwierdzenia zasadności skargi dyrektor żłobka informuje odpowiednie organy wymiaru sprawiedliwości oraz organ prowadzący;
  - Wobec pracownika podejmuje się kroki zgodnie z Kodeksem Pracy;
  - W przypadku stwierdzenia niezasadności skargi sporządzana jest pisemna odpowiedź dla rodziców dziecka o zakończeniu postępowania (zgodnie z art. 238 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego, zwany dalej KPA).
- ❖ Zgodnie z KPA skarga rozpatrywana jest bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca, a gdy sprawa jest bardziej skomplikowana pisemnie informuje się rodziców/opiekunów prawnych, że termin ulega wydłużeniu podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.
  - ❖ Zgodnie z art. 239 KPA gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a rodzice/opiekunowie prawni ponowili skargę bez wskazania nowych okoliczności, dyrektor żłobka może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy, bez zawiadamiania rodzica/opiekuna prawnego.

IX. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskiej Karty” nakłada na żłobek określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec dziecka przemocy domowej, jeżeli np. dziecko:

- ❖ ma ślady przemocy fizycznej – uderzenia, oparzenia, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.,
- ❖ ma ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
- ❖ przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.,
- ❖ ma brudny, nieodpowiedni do pory roku strój, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

Procedurę „Niebieskiej Karty” należy wszcząć na podstawie samego uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie, nawet niepopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Pracownik, który zauważył niepokojące symptomy lub jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować. W takim przypadku pracownik zobowiązany jest poinformować dyrektora o zaistniałej sytuacji.

Procedura „Niebieskiej Karty”:

- ❖ „Niebieską Kartę” zakłada dyrektor jeżeli stwierdza, że w rodzinie dziecka dochodzi do przemocy.
- ❖ Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- ❖ W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica/ opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice/opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności najbliższej, pełnoletniej osoby.
- ❖ Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości, w obecności psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- ❖ W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi/opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie

(formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).

- ❖ Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” żłobek przekazuje przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w danej gminie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

X. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Dyrektor żłobka „Krasnal” w Kołobrzegu **wyznacza Pielęgniarkę** jako osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich. Do obowiązków wyżej wymienionej osoby należy:

- ❖ monitorowanie realizacji Standardów,
- ❖ reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- ❖ prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- ❖ proponowanie zmian w niniejszych Standardach.

Pielęgniarka, zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Pracownicy żłobka mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur. Pielęgniarka dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi.

Dyrektor żłobka „Krasnal” w Kołobrzegu w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom ich nowe brzmienie. Podczas zebrań pracowników dyrektor oraz pielęgniarka przypominają pracownikom o obowiązujących w Żłobku procedurach oraz zasadach.

Załącznik nr 1 – Oświadczenie pracownika

.....
(imię i nazwisko)

Kołobrzeg, dnia .....

.....
(stanowisko)

Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci przez krzywdzeniem

Ja, niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Żłobku „Krasnal” w Kołobrzegu i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis pracownika)

Załącznik nr 2 – Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis działań podjętych przez pracownika.	Data	Działanie
5. Spotkanie z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	• Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • Inny rodzaj interwencji. Jaki? :	
7. Dane dotyczące interwencji	Nazwa organu do którego zgłoszono interwencję	Data interwencji
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informację o wynikach/działaniach jednostki/działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta

	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Wewnętrznych procedurach ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/ poprawki/ sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? (odpowiedź opisowa)		